

Трябва да се намери механизъм за санкциониране на всеки, който нарушава стандартите

В България трябва да се акцентира върху прилагането на стандартите при производството и влягането за употреба на строителни продукти

- Професор Назърски, достатъчно ли са качествени строителните продукти в България?

- Тук еднозначен отговор може би не може да се даде. Но би трябвало да се каже, че по-голяма част от строителните продукти са със сравнително добро качество. Както тези, които са заводски изготвени, и в по-малка степен тези, които се изготвят във фабрики, условно казано. Имам предвид преди всичко бетона като материал, чието качество не може да бъде контролирано предварително, и да знаем – ние влягаме този материал в момента и той е с такова качество. Минава известен срок от време – 28 дни и след това виждаме какво е качеството. Но все пак производителите на бетонни смеси са задължени в съответствие с изискванията на нормативните актове, на стандартите, както и с Наредбата за съществените изисквания към строежите и оценяване на съответствието на строителните продукти да доказват своето качество през определен период от време пред оторизираните за тази цел лица.

Интервю

Проф. Димитър Назърски е ръководител на катедра „Строителни материали и изолации“ в Университета по архитектура, строителство и геодезия, където е завършил висшето си образование. Научните му интереси и реализации са в областите хидро- и топлоизолации на съоръжения, бетони и дълготрайност на конструкциите от бетон и стоманобетон, енергийно саниране на сгради.

Проф. Назърски е член на Управителния съвет на Българския институт за стандартизация.

И в този смисъл, ако говорим за бетоните в частност, има бетонопроизводители и бетонопроизводители. Значимите бетонопроизводители в цялата страна, бих могъл да кажа, че са на добро ниво. Те предоставят на строителните компании бетонни смеси с различни якост, с различни консистенции в зависимост от изискванията на клиентите. И тук вече е основният въпрос. В много случаи в практиката бетонни смеси, при които има потенциал да се докажат както якостните характеристики на бетона, така и неговата обемна плътност като една косвена характеристика за контрол, вследствие на некачествено, акцентирам, некачествено уплътнение при полагането им за изпълнение на конструкции от бетон и особено стоманобетон, при контрола се оказва, че тези бетони нямат якостта, за която гарантира производителят.

Ще направя една, макар и груба, аналогия. Вие си купувате брашно с перфектно доказано качество, вие месите лошо хляба и накрая го изпичате лошо и излиза лош хляб. Е, виновен ли е производителят на брашното?! Горедо-лу така става и в нашето строителство.

Много от строителните фирми просто са забравили, че има вибриране на бетонните смеси. Независимо от това, че се работи с високо подвижни смеси, това не изключва вибрирането им в кофражните форми. Много от строителните компании просто пропускат съзнателно точно този момент. По този начин една бетонна смес, която е разлята, грубо казано, в кофражните форми, без да е уплътнена с вибратори, тя има огромно количество ввлечен въздух. Всеки обемен процент въздух над 3 процента намалява якостта на бетона с 5 процента. Когато бетонът не е добре уплътнен, това пречи.

- Какво се прави в такъв случай?

- В такъв случай конструкциите по-нататък се усилват с много разходи. Това е, когато говорим за бетони. Разбира се, и при някои други материали може да има отклонения в качеството, но са по-епизодични. Но аз бих искал да обърна специално внимание на производството на бетони. Големите производители вече са в синхрон с изискванията на нормативните актове, произведените от тях бетонни смеси отговарят както по клас и консистенция, така и по водонепропускливост и по якост. Вече въпросът е дали тези бетонни смеси ние получаваме вследствие на добро уплътняване или неуплътняване чрез вибриране на качествени бетони на обектите.

- А какво се случва с тези, които не изпълняват нормите?

- Всички бетонови центрове вече са акредитирани от лица за оценяване на съответствието. Тези лица, когато ги контролират, си имат една много строга и добре разписана система за контрол. Когато се отнема акредитацията на бетоновите центрове, съответно това е предпоставка те да си оправят техниката, технологията и на тази база отново да бъдат акредитирани.

- На практика случва ли се това?

- Случва се, макар и рядко. Все пак имам предвид, че има случаи – например в провинцията има малки бетонни центрове, които дори произвеждат и нелегално.

- Доколко са важни стандартите за строителни продукти?

- Стандартите са основополагащи. Въпросът със спазване на стандартите при производството на каквито и да е материали е основен момент, за да може една икономика да върви напред. Тук вече бих искал да засега този въпрос, защото той е важен. В последните години се забелязва, че нашите стандарти в областта на строителните продукти, които са и европейски стандарти, най-общо казано не се познават от потребителите. Не бих искал да кажа толкова за производителите, но от потребителите не се познават. Не се познават и от проектантите, когато става въпрос за строителни изделия, на които трябва да познават характеристиките, за да може залегналите показатели после да бъдат спазени по проекта. На мен ми се струва, че в България трябва да се акцентира върху прилагането на стандартите при производството и влягането за употреба на строителни продукти, защото когато влягаме каквото и да е продукт и фирмата, упражняваща независим строителен надзор, не е проконтролирала качеството, тя предпоставя по-нататък лошо качество на самия продукт. Ако става дума за конструкция на сгради и съоръжения, примерно за бетон или армировка, неконтролирани както се изисква по стандартите, това предполага вече изключително сериозно нарушаване на експлоатационната надеждност и дълготрайност на сградата или съоръжението.

- Това не е ли опасно?

- Да, при евентуално екстремно въздействие от типа на земетръс една сграда, която не е изградена с бетон, каквото трябва, или изпълнението не е както трябва.

- Много се говори за некачествено ново строителство напоследък...

- Тук бих искал да обърна специално внимание на органиите на независимия строителен контрол, които са в основата

на спазването на качеството в строителството. Аз смея да твърдя, че голяма част от експертите в тези компании за независим строителен контрол не познават новата нормативна база, особено новите стандарти. При което те не държат и не следят за контрол на качеството на вляганите строителни продукти и после това вече се наслаждава в качеството като интегрална величина на целия строителен продукт. В една сграда, на която не сме проверили хидроизолационните материали, започват течове, една сграда, която сме облицовали с пенополистирол с обемна плътност 8, 10 kg/m³, внесен от еди-къде си, без да е контролирано качеството, вече не изпълнява топлоизолационни функции, които има един пенополистирол с обемна плътност примерно 16, 17, 18 20 и т. н.

- А защо не се познават стандартите? Само защото са доброволни ли?

- Те са доброволни за производителите, но за контролните органи са абсолютно задължителни. Щом се приема, че се изпълнява един проект според нормативните изисквания, разбирате и стандартите, те трябва да ги познават. Аз това твърдя. И лансирам една идея - за да се познават стандартите, трябва да намери механизъм за санкциониране на всеки, който нарушава стандартите в съответната област. Стандартите би трябвало да бъдат нещо, което даден експерт в лицензирана фирма за строителен надзор просто е задължен да познава и да прилага, т.е. да изисква изпълнението на техните изисквания на всеки един строителен обект.

- Конкурентоспособен ли е българският цимент? Имаше скандал с турски дъмпинг?

- Това е съвсем друг проблем. Ние този цимент сме го изпитвали, това е цимент, който по нищо не отстъпва на нашите цименти, не отстъпва и на циментите в ЕС. Въпросът не е технически, а икономически. Циментовите заводи не обосновават по време на строителния бум поради голямото търсене вдигнаха цената двойно. Турците моментално използваха това и свалиха цената с 15-20 лева и така техният цимент започна да се харчи повече. Доста бетонови центрове в момента работят с турски цимент без никакви проблеми.